

Mas publico, mas privado OLGA MESA

recht. Endo gebruikt ten volle de mogelijkheden van een open ruimte, die zich langs alle kanten uitstrekt. In deze setting is de begrenzing van het speelveld onduidelijk, en de mogelijk significante factoren voor interpretatie oneindig uitbreidbaar tot ver buiten de muren. Achter me wordt het water in een langwerpige vijver in beweging gezet. Een regelmatig weerkerende deining die zich op het plafond weerspiegelt. Elke beweging is afgeleerd, perfect door het lichaam beheerst, maar gaat tegelijkertijd op in een geheel van indrukken, die uitdeinen over de ruimte.

Twee lichamen worden van elkaar gescheiden door een landschap dat in sneltempo door dag en nacht gaat. Het is het verstrijken van de tijd dat hen van elkaar scheidt en hun bewegingen in perspectief zet. Het zijn efemere lichamen, zonder eigen betekenis. Als kijker kan je je enkel maar bewust zijn van de niet-herhaalbaarheid

van elk van de ervaringen die zich aan je voordoen. Van het complexe spel van relaties, dat zich tussen de dansers, de muzikante, de geluiden lichtimpulsen, tussen de performers en het publiek, en tussen de voorstelling en de buitenwereld ontpint. Het is een zeldzaam subtiele voorstelling, die zich aan je ontvouwt als een Chinese doos, vol verborgen hoeken en geheimen.

Van een gelijkaardige suggestiviteit is *Words rain into my body* van Riina Saastamoinen. Haar solo is een vloeiend traject doorheen de theaterzaal. Ontdaan van tribune of kijkrichting is de ruimte een gedeelde ervaringsplek geworden voor performer en toeschouwer. De dans staat in voortdurende relatie tot de krijtwoorden op de zwarte zijwanden. Het zijn minimale referenties aan persoonlijke herinneringen. Het staat de kijker vrij de uitdaging aan te gaan en zich in het proces te engageren. Zich voorover

te buigen, of zijn nek uit te steken om te zien wat gebeurt op moeilijk zichtbare plekken. De verborgen betekenis te zoeken achter de cryptische *tuyaux* op de muur. Of rustig achteruit te leunen.

De dans dwingt nergens tot overgave. Het is een interactief gebeuren dat voorbijgaat aan de confrontatie. Het lichaam is voelbaar aanwezig, in de ademstoot over je huid, die een nabije beweging instigeert. In de hoorbare ademhaling van de danser. Het is een voorstelling die op zoek gaat naar de stilte, die enkel wordt versterkt door de hier en daar oplichtende geluidstoetsen van Olivier Krako. Riina Saastamoinen is aanwezig, en zet de tentatieve lijnen uit van een persoonlijke geschiedenis. Zonder performatieve defensie, herbetekent ze de ruimte met elke gemaakte beweging. En toch is dit intiem aanwezige lichaam nergens bedreigend.

Ook hier weer is het het doorgedreven minimalisme van de

theatrale tekens, dat de encenering opentrekt tot ver buiten de theatergrenzen. De woorden op de muur functioneren in de verduisterde ruimte als open deuren naar de buitenwereld. Of beter, naar de binnenwereld van je eigen hoofd. Naar herinnering, verwachting en ervaring van iets dat buiten ons bereik ligt, maar evengoed onlosmakelijk met ons verbonden is.

Words rain into my body is dan ook een ongewoon intieme ervaring. Niet vanwege de getoonde kwetsbaarheid van het lichaam van de danser. Maar wel vanuit de onuitsproken suggestie van setting en publieksverhouding. Het is het totale gebrek aan directiviteit dat woorden en beelden naar binnen druppelt, langsheen al je zintuigen.

Van een heel andere orde is het onderzoek van het Franse Supéramas-collectief. Op het festival waren twee projecten van hen te